

FACIT KROPPEN

A. SKELETTEN

Kan du hitta djurskeletten:

Bäver
Säl
Orm
Fladdermus

Frågor: Hur ser bäverns tänder ut? Har ormen ett skelett? Hur ser sälens bakben ut? Vad är fladdermusens vingar egentligen?

Lärofacit: Hos de landlevande ryggradsdjuren består skelettet av kranium (skalle), bröstorg, ryggrad, svans, två framben och två bakben. Även om skelettets grundform är densamma hos olika arter kan detaljer i skelettet skilja sig åt. Det återspeglar olika sätt att leva.

B. SKELETTEN

Jämför skelettet från giraffen och människan.

Vad ser du för likheter och skillnader?

Frågor: Hur många halskotor har giraffen och hur många har människor?

Lärofacit: Giraffen har liksom människan och de flesta andra däggdjur 7 halskotor. Hos de landlevande ryggradsdjuren består skelettet av kranium (skalle), bröstorg, ryggrad, svans, två framben och två bakben.

C. TÄNDERNA

Jämför björnen, zebran och krokodilens tänder.

Vad tror ni att de äter?

Frågor: Vilket djur har tänder som liknar våra? Stoppade du in handen i munnen på zebran? Hur var kindtänderna?

Lärofacit: Björnen tillhör rovdjuren och är allätare som människor. Hörntänderna används för att hålla fast byten. Zebror äter hårdtuggat gräs och blad som de maler ned med plana tänder. Krokodilens tänder har alla samma form, de används till att gripa med.

D. MATA MATS

Genom vilka organ rör sig knäckmackan genom Mats kropp.

Sätt i ordning:
Tjocktarm
Munnen
Tunntarm
Magsäck

Frågor: Hur rör sig näringen genom Mats med start i munnen?

Lärofacit: mun, magsäck, tunntarm och tjocktarm. Hela matsmältningen har till uppgift att sönderdela maten i näringsämnen så att blodet kan transportera ut näringen i kroppen från tunntarmen.

FACIT KROPPEN

E. TORSON

Kan du sätta organen på plats?

Vilket är vad?

Lever

Tarmar

Magsäck

Lungor

Frågor: Vilka organ kände du igen? Var det något du inte sett förut?

Lärofacit: Levern gör mycket, bland annat lagrar den näring och tillverkar galla. I magsäcken sönderdelas maten till en simmig soppa. I tarmarna bryts maten ned till näringsämnen. Lungornas uppgift är att syresätta blodet.

F. TITTA NÄRMARE PÅ HUDEN

Titta närmare på din hud i förstöringskameran.

Är den slät eller veckad?

Är den hårig eller hårlös?

Hur ser fingeravtrycket ut?

Frågor: Hur såg det ut? Hade ni likadana fingeravtryck?

Lärofacit: När man tittar nära på huden ser man att den är rynkig och fårig. Det finns små hål i huden - porer, ur dem utsöndras bland annat svett. Fingeravtryck skapas av mönster som bildas av små åsar på fingertopparna. De är olika för alla människor, till och med enäggstvillingar.

G. VARFÖR HAR VI BLOD

Titta på foten.

Hur ser det ut inuti?

Frågor: Hade du tänkt att det ser ut så här inuti kroppen? Är alla blodkärl lika stora? Varför är det viktigt med blod tror du?

Lärofacit: Ett djurs alla organ måste få syre, näring, vatten och energi. Blodet sköter transporten av detta till organen. Längst ut i de tunnaste blodkärlen -kapillärerna kan näring, syre och avfall röra sig mellan blodet och cellvävnaden i kroppen.

H. HJÄRTATS SLAG

Lyssna på hjärtslagen från de olika djuren, gissa vilka som tillhör vilket djur.

Frågor: Slog djurens hjärtan olika fort? Hur var hjärtslagen hos de största djuren? Hur var hjärtslagen hos de minsta djuren?

Lärofacit: Ett människohjärta slår ca 70 slag per minut. Små djur har snabbare hjärtverksamhet och behöver mer energi än ett större djur. Ekorrens hjärta slår ungefär 130 slag per minut, näbbmusens 600 slag per minut och elefantens 25 slag per minut.

FACIT KROPPEN

I. HJÄRNAN

Titta på hjärnan i burken.

Vilken färg har den?
Vilken form har den?
Hur tung tror du att hjärnan är?

Frågor: Hur såg hjärnan ut? Tror du att den var riktig?

Lärofacit: Vår hjärnbark har en stor yta, omkring 1,5 kvadratmeter. För att hela hjärnbarken ska få plats innanför skallen är den veckad. Hela hjärnan väger cirka 1,5 kilo och är mjuk eftersom den är så fettrik. Hjärnan i burken är riktig och är en donation.

J. MUSKLERNA

Hur långt kan du hoppa?

Jämför med groda, mus och hare.

Lärofrågor: Varför tror du att de kan hoppa så långt? Ser de hoppande djuren ut på något särskilt sätt?

Lärofacit: Djur som kan hoppa långt har starka, långa bakben. Särskilt underbenet är långt och lårbenet kort – typiskt för hoppare. Under hoppet rätas benet snabbt ut och skjuter ifrån med kraft. Musen kan hoppa 45 cm, grodan 135 cm och haren 205 cm.

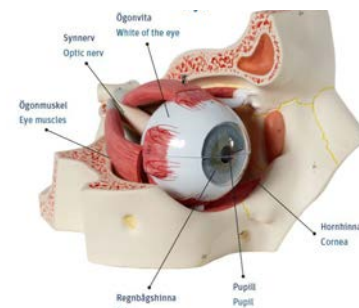

K. ÖGAT

Titta på modellen och försök hitta:

Pupill
Hornhinna
Regnbågshinna
Ögonmuskler

Visa var de olika delarna sitter!

L. ÖRAT

Gå in i örat, kan du hitta:

Trumhinna
Hörselgång
Hörselben
Snäckan
Båggångar

Visa på bilden var delarna sitter!

